

full DOMINICAL

ANEU MAR ENDINS

† JOSEP ÀNGEL SAIZ MENESES
Bisbe de Terrassa

Setmana de Pregària per la Unitat dels Cristians

Un any més celebrem, del 18 al 25 de gener, la Setmana de Pregària per la Unitat dels Cristians. En aquesta ocasió els materials han estat preparats per les esglésies i comunitats de la regió del Caribe, i vénen impregnats per la perspectiva històrica de poblacions que varen ser en una gran mesura objecte del tràfic d'esclaus durant els segles de la colonització i que han donat com a resultat una realitat política i social complexa. La població d'aquella regió està integrada en la seva gran majoria per cristians de diverses confessions que avui dia veuen en la fi de l'esclavatge l'actuació de la dreta de Déu, una experiència de llibertat. Per aquest motiu es va elegir el càntic de Moisès i Maria (Ex 15,1-21), un cant d'alliberament de l'esclavatge del Faraó, com a tema per a la Setmana de Pregària per la Unitat dels Cristians d'aquest any 2018.

Aquesta apel·lació a la història de la salvació és fonamental per a ells i des d'aquest plantejament ens inviten a veure en aquesta setmana de pregària per la unitat un temps de gràcia en el que, inspirats per l'obra salvadora de Déu, que alliberà el seu poble de l'esclavitut per a dur-lo a la terra promesa, no defallim en les proves que ens toca superar per a poder viure com a cristians en el món actual i també per a seguir avançant en el camí de la unitat de l'Església. Els israelites varen experimentar i reconèixer que el veritable protagonista de la seva llibertat va ser Déu, i per això el càntic de Maria, la germana de Moisès, un cop passat el Mar Roig, el celebra exultant de goig: «La vostra dreta, Senyor, té un poder magnífic, la vostra dreta, Senyor, ha desfet l'enemic» (Ex 15,6).

**SETMANA DE PREGÀRIA
PER LA UNITAT DELS
CRISTIANS**

18-25 de gener de 2018

**La vostra dreta, Senyor,
és forta i gloriosa**

(Ex 15,6)

Comissió Interdiocesana
d'Ecumenisme i de Relacions
Interreligioses

També nosaltres som conscients que el fet d'arribar a la unitat de l'Església és obra de Déu; no pot ser obra nostra, encara que es requereixi la nostra aportació, perquè Déu vol la nostra col·laboració en aquest afer. Només si ens mantenim units a Jesús podem

arribar a viure la unitat. Perquè la unitat no és un consens acordat per nosaltres, sinó que enfonsa les seves arrels i es nodreix de la comunió trinitària del Pare, Fill i Esperit Sant. El passat 21 d'octubre de 2017 s'acomplien 500 anys del començament de la Reforma protestant. Cinc segles després constatem que s'ha avançat en una gran mesura cap a la unitat, i al mateix temps, que persisteixen encara no poques dificultats. En qualsevol cas, estem convençuts que és molt més allò que ens uneix que no pas allò que ens separa i que l'acostament amb els nostres germans anglicans i protestants ha estat molt gran.

Pel que fa als cristians orientals ortodoxes, la nostra comunió en els sagraments és plena i ens reconeixem com a Esglésies germanes, però encara hem d'arribar a la plena comunió en la manera de comprendre l'Església universal i el primat del successor de Pere, com a servidor de la comunió universal de l'Església. La Setmana de Pregària per la Unitat dels Cristians és una ocasió propícia per a conèixer-nos millor i per a reconèixer-nos, perquè els cristians hem d'afrontar junts el repte d'aquesta societat nostra que, essent cristiana en els seus orígens, s'allunya de la fe cristiana. És, en primer lloc, una ocasió propícia per a intensificar l'oració per la unitat visible de l'Església, que hem de construir però que és sobretot do de Déu.

Ens queda encara molt de camí per recórrer. Però això no ha de ser motiu per al desànim sinó per a l'estímul. Posem la confiança en el Senyor i en tantes persones de bona voluntat amb les que compartim aquest camí de la unitat.

ENTREVISTA

Morir en mans de Déu

ALÍCIA GUIDONET

La mort es tracta de manera diferent segons la tradició o la creença. Hi ha un punt de partida que és la pregunta pel sentit de la vida, però després cada tradició desenvolupa les seves respostes, i també unes pràctiques pròpies. El curs «Morir en mans de Déu. La mort en les diferents creences i tradicions religioses», que ofereixen conjuntament Cristianisme i Justícia i Migra Studium cada dilluns, fins al 19 de febrer, permet veure diferents respostes a la mateixa pregunta, que «ens pot ajudar a obrir-nos a un fet tan natural com és el procés de la mort». Alícia Guidonet és responsable del projecte Espai Interreligiós de la Fundació Migra Studium i coordinadora del curs.

Ens cal posar paraules a la mort?

En el nostre context, la mort no és fàcilment integrada en la vida. Ens costa morir, acceptar la mort, la nostra fragilitat, que som efimers... El nostre és un món en el qual la immanència, la joventut, l'aquí i l'ara són valors predominants. Però tard o d'hora ens trobem amb aquesta realitat: hem de morir.

La religió ens ajuda a comprendre el procés de la mort. Morir en mans de Déu ens ajuda?

L'experiència de Déu ens ajuda a viure i, per tant, també ens ajuda en els processos de la mort i del dol. Morir en mans de Déu dóna sentit, però no hem d'oblidar que hi ha persones que troben el sentit de la vida i de la mort sense Déu.

Analitzar com es tracta la mort en altres creences o tradicions ens ajuda a enfortir la nostra fe?

Sí. Posar-nos en contacte amb altres formes d'entendre la mort ens fa sortir de la nostra perspectiva. Aquesta experiència pot ser una oportunitat per pòuar, enriquir i arrelar-nos en la pròpia tradició.

Òscar Bardaji i Martín

GLOSSA

ENRIC PUIG JOFRA, SJ
Secretari general de la FECC

Amb mirada agraïda i esperançada

Fa tres setmanes, el darrer dia de l'any, una hora abans de mitjanit, una setantena de persones s'aplegà en una església per acomiadar l'any en una vetlla de pregària que ha esdevingut tradició i que conclou amb la celebració de l'eucaristia. Un espai per reflexionar des de l'actualitat, amb visió evangèlica, sobre la vida de les persones i de les situacions del nostre món, enguany entorn tres paraules significatives del moment actual: **desconcert** davant l'entorn, **precarietat** material i espiritual per a moltes persones i una estesa **buidor** de manca de sentit. I, des d'aquestes realitats, veure quins ponts podem construir els creients per acostar el món al desig diví, la construcció del Regne.

Un bon nombre de sentiments, desigs i pregàries personals es recolliren en unes cartolines amb forma de pedres que volien contribuir a la construcció d'aquests ponts. Ho expressaren així alguns dels assistents: «Intentar mostrar l'esperança que porta la trobada amb Jesús en el dia a dia»; «Mirar i escoltar l'altre amb tendresa i agraïment, perdonant sempre, confiant en la creativitat de l'amor»; «Acompanyar els meus alumnes amb tendresa fent créixer la vida»; «Sortir d'un ma-

teix per treballar per l'economia del bé comú, caminant agermanats, amb esperit de servei alegre i joiós»; «Ser lliures per poder posar-nos en el lloc de l'altre, per acollir, escoltar i compartir des del respecte i el diàleg que asserena i porta la pau als cors»; «Demandar, demanar, demanar amb perseverança des del silenci que porta a la pregària.»

Pregar, doncs, amb una mirada agraïda sobre l'any que deixem enrere malgrat les infidelitats personals i col·lectives, i pregar, amb una mirada esperançada vers l'any que comença, pel que Déu posa a les nostres mans de bell nou. Albirem el nou any a partir del que ha estat el que deixem enrere. És bo i convé donar gràcies pel bé que Déu fa a les nostres vides i pel bé que ha obrat mitjançant la nostra acció, i també donar gràcies pels encerts, fins i tot pels més petits. Cal posar en mans de Déu amb humilitat allò que no ha anat prou bé, el mal, els desencerts, el pecat, tot el que ens ha allunyat personalment o col·lectiva del seu amor i dels ensenyaments de Jesús. La força del seu Esperit ens acompanya. Cal que la descobrim i l'activem per la pregària i que hi col·laborem. «Pare nostre que esteu en el cel...» (Mt 6,9).

LEX ORANDI, LEX CREDENDI

Madre Carmen del Niño Jesús, servidora de los pobres

HNA. M. DE LOS ÁNGELES MAESO ESCUDERO

Franciscana de los Sagrados Corazones

El pasado 15 de enero, presidida por nuestro cardenal arzobispo, se ha celebrado en el Arzobispado de Barcelona la sesión de apertura del estudio de un presunto milagro atribuido a la beata Carmen del Niño Jesús González Ramos. Fue beatificada en Antequera el 6 de mayo de 2007.

Tanto en la fase de investigación diocesana como en la romana, se sucederán minuciosos pasos, sabio proceder de la Iglesia, para llegar a conocer si el caso presentado es inexplicable para la ciencia y si se puede atribuir el hecho a la intercesión de la beata madre Carmen.

La vida de la Madre es modelo para niños, jóvenes y mayores; casados y religiosos. Carmen nació en Antequera. Allí, después de enviudar, fundó en 1884

la Congregación religiosa de Hermanas Franciscanas de los Sagrados Corazones, dedicada a la educación y a la atención a enfermos y necesitados, especialmente a los más desvalidos.

Muy pronto, en 1887, la Madre llegó a nuestra diócesis. Creó obras en Tiana, Martaró, Barcelona y Esparreguera, para mejor extender su acción benéfica. Visitó repetidamente las casas establecidas. Después de ella, la Congregación sigue su apostolado, en especial en la ayuda a niños y adultos con discapacidades físicas y psíquicas.

Son muchos los que, en sus necesidades, acuden a madre Carmen y le atribuyen las gracias recibidas. Con palabras de la Madre, decimos: «¡Bendito sea Dios que tanto nos quiere!»

Lectures de la missa diària i santoral

22. ■ Dilluns (lit. hores: 3a setm.) [2Sa 5,1-7.10 / SI 88 / Mc 3,22-30]. Sant Vicenç (Vicent), diaca de Saragossa i mr. a València, nat a Osca (s III-IV). Sant Anastasi, monjo persa i mr.; sant Gaudenci, bisbe; beata Laura Vicuña, vg. salesiana.

23. □ Dimarts [2Sa 6,12b-15.17-19 / SI 23 / Mc 3,31-35]. Sant Ildefons (†667), bisbe de Toledo, venerat a Zamora. Sant Francesc Gil de Frederic, prev. dominicà i mr. a Tonquín (Indo-xina, 1745), nat a Tortosa. Esposalles de la Mare de Déu. Sant Agatàngel, mr.; sant Climent, bisbe i mr.; santa Emerenciana, vg. i mr.

24. □ Dimecres [2Sa 7,4-17 / SI 88 / Mc 4,1-20]. Sant Francesc de Sales (Savoia, 1567 - Lió, 1622), bisbe de Ginebra i doctor de l'Església, patró dels periodistes i els escriptors. Mare de Déu de la Pau (Ronda). Sant Felicià, bisbe i mr.

25. □ Dijous [Ac 22,3-16 (o bé: Ac 9,1-22) / SI 116 / Mc 16,15-18]. Conversió de sant Pau, apòstol, camí de Damasc. Sant Bretanió, bisbe; santa Elvira, vg. mr.

26. □ Divendres [2Tm 1,1-8 (o bé: Tt 1,1-5) / SI 50 / Mc 4,26-34]. Sant Timoteu, bisbe d'Efes, i sant Titus (o Tet), bisbe de Creta, deixebles i col·laboradors de Pau (s. I). Santa Paula (o Pola), viuda, deixeblla de sant Jeroni; sants Robert, Alberic i Esteve, abats de Citeaux.

27. ■ Dissabte [2Sa 12,1-7a.10-17 / SI 50 / Mc 4,35-41]. Santa Àngela Mèrici (1470-1540), vg., fund. ursulines (Brèscia, 1535). Sant Enric d'Ossó i Cervelló (Vinebre, Ribera d'Ebre 1840 - Gilet, València 1896), prev., fund. de les teresianes (STJ). Sant Vitalià, papa (657-672); sant Emèri o Mer, abat de Banyoles; sant Julià, bisbe de Burgos.

28. ■ † Diumenge vinent, IV de durant l'any (lit. hores: 4a setm.) [Dt 18,15-20 / SI 94 / 1Co 7,32-35 / Mc 1,21-28]. Sant Tomàs d'Aquino (†1274), prev. dominicà i doctor de l'Església, patró dels estudiosos i els estudiants, venerat a Tolosa de Llenguadoc. Sant Flavià, soldat mr.; sant Tirs, atleta mr.; sant Julià, bisbe de Conca; sant Leònides, mr.; beata Gentil Giusti, mare de família.

DIUMENGE III DE DURANT L'ANY

COMENTARI

Lectura de la profecia de Jonàs

(Jo 3,1-5.10)

El Senyor va fer sentir a Jonàs la seva paraula i li digué: «Vés a Nínive, la gran capital, i proclama-hi el que jo et diré». Jonàs se n'anà a Nínive, tal com el Senyor li havia manat. Nínive era una ciutat grandiosa. Per recórrer-la tota calia fer tres dies de camí. Jonàs començà a fer una jornada de camí dintre la ciutat i cridava: «D'aquí a quaranta dies, Nínive serà destruïda». La gent de Nínive cregué en Déu: proclamaren un dejuni i, des dels més poderosos fins als més humils, es vestiren de sac negre.

Déu veié que de fet es convertien i s'apartaven del mal camí, i es va desdir de fer caure sobre d'ells la desgràcia amb què els havia amenaçat.

Salm responsorial (24)R. *Feu que conegui, Senyor, les vostres rutes.*

Feu que conegui, Senyor, les vostres rutes, / que aprengui els vostres camins. / Encamineu-me en la vostra veritat, instruïu-me, / perquè vós sou el Déu que em salveu. R.

Recordeu-vos, Senyor, de la vostra pietat / i de l'amor que heu guardat des de sempre. / Compadiu-vos de mi, vós que estimeu tant. R.

El Senyor, bondadós i recte, / ensenya el bon camí als pecadors. / Encamina els humils per sendes de justícia, / els ensenya el seu camí. R.

Lectura de la primera carta de sant Pau als cristians de Corint (1Co 7,29-31)

Vull dir, germans, que no podem deixar perdre l'oportunitat present. Des d'ara, els qui tenen muller han de viure com si no en tinguessin, els qui ploren, com si res no els fes plorar, els qui estan contents, com si res no els alegrés, els qui compren, com si no tinguessin res, i els qui treuen profit d'aquest món, com si no en traguessin cap, perquè aquest món que veiem amb els ulls passa aviat.

✠ Lectura de l'evangeli segons sant Marc (Mc 1,14-20)

Després d'haver estat empresonat Joan, Jesús es presentà a Galilea predicant la Bona Nova de Déu; deia: «Ha arribat l'hora i el Regne de Déu és a prop. Convertiu-vos i creieu en la Bona Nova».

Tot passant vora el llac de Galilea, veié Simó i el seu germà Andreu. Estaven tirant el filat a l'aigua, perquè eren pescadors. Jesús els digué: «Veniu amb mi, i us faré pescadors d'homes». Inmediatament abandonaren les xarxes i se n'anaren amb ell.

Poc més enllà veié Jaume, fill de Zebedeu, i el seu germà Joan. Eren a la barca repassant les xarxes. Els cridà immediatament, i ells deixaren el seu pare Zebedeu amb els jornalers a la barca, i se n'anaren amb Jesús.

Lectura de la profecia de Jonàs

(Jon 3,1-5.10)

El Señor dirigió la palabra a Jonás: «Ponte en marcha y ve a la gran ciudad de Nínive; allí les anunciarás el mensaje que yo te comunicaré». Jonás se puso en marcha hacia Nínive, siguiendo la orden del Señor. Nínive era una ciudad inmensa; hacían falta tres días para recorrerla. Jonás empezó a recorrer la ciudad el primer día, proclamando: «Dentro de cuarenta días, Nínive será arrasada». Los ninivitas creyeron en Dios, proclamaron un ayuno y se vistieron con rudo sayal, desde el más importante al menor. Vio Dios su comportamiento, cómo habían abandonado el mal camino, y se arrepintió de la desgracia que había determinado enviarles. Así que no la ejecutó.

Salmo responsorial (24)R. *Señor, enséñame tus caminos.*

Señor, enséñame tus caminos, / instrúyeme en tus sendas: / haz que camine con lealtad; / enséñame, porque tú eres mi Dios y Salvador. R.

Recuerda, Señor, que tu ternura / y tu misericordia son eternas; / acuérdate de mí con misericordia, / por tu bondad, Señor. R.

El Señor es bueno y es recto, / y enseña el camino a los pecadores; / hace caminar a los humildes con rectitud, / enseña su camino a los humildes. R.

Lectura de la primera carta del apóstol san Pablo a los Corintios (1Cor 7,29-31)

Digo esto, hermanos, que el momento es apremiante. Queda como solución que los que tienen mujer vivan como si no la tuvieran; los que lloran, como si no lloraran; los que están alegres, como si no se alegraran; los que compran, como si no poseyeran; los que negocian en el mundo, como si no disfrutaran de él: porque la representación de este mundo se termina.

✠ Lectura del santo Evangelio según san Marcos (Mc 1,14-20)

Después de que Juan fue entregado, Jesús se marchó a Galilea a proclamar el Evangelio de Dios; decía: «Se ha cumplido el tiempo y está cerca el reino de Dios. Convertíos y creed en el Evangelio».

Pasando junto al mar de Galilea, vio a Simón y a Andrés, el hermano de Simón, echando las redes en el mar, pues eran pescadores. Jesús les dijo: «Venid en pos de mí y os haré pescadores de hombres». Inmediatamente dejaron las redes y lo siguieron. Un poco más adelante vio a Santiago, el de Zebedeo, y a su hermano Juan, que estaban en la barca repasando las redes. A continuación los llamó, dejaron a su padre Zebedeo en la barca con los jornaleros y se marcharon en pos de él.

Es posaren a disposició de Jesús

P. JAUME SIDERA, claretia

El profeta que s'encari amb les potències d'aquest món farà una mala fi. Com Joan Baptista. Jesús comença a actuar a Galilea, ben lluny del centre religiós i polític de Jerusalem. Proclama amb paraules i fets que Déu es disposa a intervenir directament en un món poblat de cèsars, emperadors, reis, reietons, governants i patums de tota mena.

El Regne de Déu no és pas un lloc. És la presència de Déu realitzant el seu projecte sobre el món. Un projecte de justícia, solidaritat, pau, germanor. Convertir-se és despullar-se de falsos messianismes i sintonitzar amb aquest projecte. Fer nostres els seus valors, avui que tant se'n parla.

Jesús no actua sol. Compta amb nosaltres. Vora l'estany de Galilea diu a Pere i Andreu, a Jaume i Joan: «Veniu amb mi, i us faré pescadors d'homes.» Tots quatre deixen barca i xarxes, pare i empresa i el segueixen. Se'n van amb ell.

Pere comprèn que des d'ara res no és exclusivament seu. Per a ell deixar-ho tot és posar-se ell i tot el que té a disposició de Jesús i de la comunitat. Aquesta continua essent avui la bona resposta a la crida de Jesús a la conversió.

En aquesta línia va l'exhortació de sant Pau: relativitzem-ho tot. Estimem-ho tot i estimem tot-hom, però no siguem addictes ni esclaus de res ni de ningú. No es tracta de menystenir el món ni els seus interessos, el progrés o les innovacions, sinó orientar-ho tot —vida i béns— al servei de la causa de Jesús.

Sant Pau mostra als cristians un camí nou, el de la virginitat: posseir-se plenament per poder-se dedicar en cos i ànima a la causa de Jesús. Fer present des d'ara als ulls de tothom la realitat de les promeses de Déu. Donar des d'ara un tast de la vida de plena comunió amb Déu.

VIDA DIOCESANA

Activitats del Sr. Bisbe

Aquest dissabte 20 i diumenge 21. Reunió de la Permanent i de l'Equip Interdiocesà del Moviment Cursets de Cristiandat, a Madrid.

Dilluns 22, a les 20 h. Missa de festa patronal i confirmacions a la parròquia de Sant Vicenç de Jonqueres de Sabadell.

Dijous 25, a les 11 h. Sessió del Col·legi de Consultors. **A les 19 h,** Vespres ecumèniques amb motiu de la cloenda de la Setmana de Pregària per la Unitat dels Cristians, a la Catedral.

Divendres 26, a les 21 h. Escola de Pregària per a Joves a la parròquia de Sant Esteve de Granollers.

Diumenge 28, a les 11 h. Missa Estacional, festa patronal i confirmacions a la parròquia de Sant Pau de Terrassa. **A les 17 h,** Trobada diocesana de religiosos al Centre Borja de Sant Cugat del Vallès.

Visita Pastoral

Aquest diumenge 21, a les 11 h. Missa Estacional a la parròquia de Sant Joan Baptista de Matadepera.

Dilluns 22, dimarts 23 i dimecres 24. Visita Pastoral a la parròquia de Sant Joan Baptista de Matadepera.

Diumenge 28, a les 11 h. Missa Estacional a la parròquia de Sant Pau de Terrassa.

Notícies

Dinar nadalenc del clergat. El divendres 29 de desembre va tenir lloc el dinar nadalenc del clergat. El presidí Mons. Josep Àngel Saiz Meneses, acompanyat per Mons. Salvador Cristau, Bisbe auxiliar. Hi assistiren preveres, diaques i seminaristes. Prèviament varen resar l'Hora de Sexta a la capella de la Fundació Busquets de Terrassa.

El Bisbe de Terrassa presideix la Pregària per la Pau. El dia 1 de gener, a

la parròquia de Sant Pere de Terrassa, Mons. Josep Àngel Saiz Meneses presidí la Pregària per la Pau amb motiu de la Jornada Mundial per la Pau. La Comissió de Justícia i Pau de Terrassa organitza l'acte des de fa 30 anys.

Agenda

Festa de Sant Fructuós, bisbe, Sant Auguri i Sant Eulogi, diaques. Els diaques de la Província Eclesiàstica es reuniran el dissabte 20 de gener. A les 12 h, Missa a la Catedral de Sant Feliu de Llobregat, presidida per Mons. Agustí Cortés. A continuació, dinar a la Casa de l'Església.

Festa de Sant Vicenç a Mollet. Dilluns 22, a les 11 h Missa solemne, presidi-

da per Mons. Salvador Cristau, Bisbe auxiliar, a la parròquia de Sant Vicenç de Mollet del Vallès.

Pregària per la Unitat dels Cristians

- *Pregària per la unitat.* Parròquia de Santa Maria de Rubí, dimecres 24 de gener, a les 20 h.
- *Vespres ecumèniques.* Cloenda de la Pregària per la Unitat dels Cristians. A la Catedral del Sant Esperit, dijous 25 de gener, a les 19 h.
- *Pregària per la Unitat dels Cristians.* Organitzada pel Moviment Ecumènic de Sabadell. Divendres 26 de gener, a les 18.30 h, a l'Església de Crist de Sabadell (Anglicana).

Trobada diocesana de religiosos. Amb motiu de la Jornada de la Vida Consagrada (2 de febrer). Reflexió sobre l'Exhortació *Amoris Laetitia* a càrrec del P. Gaspar Borda, carmelita (antic Delegat de Pastoral Familiar). Vespres presidides per Mons. Josep Àngel Saiz Meneses. Diumenge 28 de gener a les 17 h. Lloc: Centre Borja de Sant Cugat del Vallès.

Festa de la Presentació del Senyor. Amb motiu de la festa de la Presentació del Senyor i de la Jornada de la Vida Consagrada, Mons. Saiz Meneses presidirà la Missa a la Catedral el divendres 2 de febrer, a les 20 h.

REMAD MAR ADENTRO

† JOSEP ÀNGEL SAIZ MENESES
Obispo de Terrassa

Semana de Oración por la Unidad de los Cristianos

Un año más celebramos, del 18 al 25 de enero, la Semana de Oración por la Unidad de los Cristianos. En esta ocasión los materiales han sido preparados por las Iglesias y comunidades de la región del Caribe, y vienen impregnados por la perspectiva histórica de poblaciones que fueron en gran medida objeto de la trata de esclavos durante los siglos de colonización y que han dado como resultado una realidad política y social compleja. La población de aquella región está integrada en su gran mayoría por cristianos de distintas confesiones que ven hoy en día en el fin de la esclavitud el actuar de la diestra de Dios, una experiencia de libertad. Por este motivo se eligió el canto de Moisés y María (Ex 15,1-21), un canto de liberación de la esclavitud del Faraón, como tema para

la Semana de Oración por la Unidad de los Cristianos de este año 2018.

Esta apelación a la historia de la salvación es para ellos fundamental y desde ese planteamiento nos invitan a ver en esta semana de oración por la unidad un tiempo de gracia en el cual, inspirados por la obra salvadora de Dios, que liberó a su pueblo de la esclavitud para llevarlo a la tierra prometida, no desfallezamos en las pruebas que nos toca superar para poder vivir como cristianos en el mundo actual y también para seguir avanzando en el camino de la unidad de la Iglesia. Los israelitas experimentaron y reconocieron que el verdadero protagonista de su libertad fue Dios, y por eso el cántico de María, la hermana de Moisés, tras el paso del Mar Rojo, lo celebra exultante de gozo: «Fue tu

diestra quien lo hizo, Señor, resplandeciente de poder» (Ex 15,6).

También nosotros somos conscientes de que el hecho de llegar a la unidad de la Iglesia es obra de Dios; no puede ser obra nuestra, aunque se requiera nuestra aportación, porque Dios quiere nuestra colaboración en esta tarea. Sólo si permanecemos unidos a Jesús podemos llegar a vivir la unidad. Porque la unidad no es un consenso acordado por nosotros, sino que hunde sus raíces y se alimenta de la comunión trinitaria del Padre, Hijo y Espíritu Santo. El pasado 21 de octubre de 2017 se cumplían 500 años del comienzo de la Reforma protestante. Cinco siglos después constatamos que se ha avanzado en gran medida hacia la unidad, y a la vez, que persisten todavía no pocas di-

ficultades. En cualquier caso, estamos convencidos de que es mucho más lo que nos une que lo que nos separa y de que el acercamiento con nuestros hermanos anglicanos y luteranos ha sido muy grande.

Por lo que se refiere a los cristianos orientales ortodoxos, nuestra comunión en los sacramentos es plena y nos reconocemos como Iglesias hermanas, aunque todavía hemos de llegar a la plena comunión en la manera de comprender la Iglesia universal y el primado del sucesor de Pedro, como servidor de la comunión universal de la Iglesia. La Semana de Oración por la Unidad de los Cristianos es ocasión propicia para conocernos mejor y para reconocernos, porque los cristianos hemos de afrontar juntos el reto de esta sociedad nuestra que, siendo cristiana en sus orígenes, se aleja de la fe cristiana. Es, en primer lugar, una ocasión propicia para intensificar la oración por la unidad visible de la Iglesia, que hemos de construir pero que es sobre todo don de Dios. Nos queda aún mucho camino por recorrer. Pero eso no ha de ser motivo para el desánimo sino para el estímulo. Ponemos la confianza en el Señor y en tantas personas de buena voluntad con las que compartimos este camino de la unidad.